

HAMLETIŠTE

Završene su još jedne Dubrovačke ljetne igre, koje se tradicionalno, ove godine šesdeseti put održavaju tokom jula i avgusta u Dubrovniku. Učešće na Igrama je uzelo više od 2000 umjetnika iz 30 zemalja. Na 13 scenskih prostora izvedeno je 73 programa (32 dramska, 23 muzička, 1 plesni, 6 folklornih, 3 operna i 9 propratnih).

Zvanični sajt Igara zabilježio je čak 178. hiljada posjeta a ovogodišnje programe Dubrovačkih ljetnih igara vidjelo je 60. hiljada posjetilaca. Cjena ulaznica kretala se od 10 do 50 eura a za sve programe stanovnicima grada Dubrovnika i Dubrovačke-neretvanske županije odobravani su posebni popusti. Ove godine skoro 10 posto svih ulaznica prodane su putem interneta.

Igre su završene Šekspirovim Hamletom na Lovrencu, koji je zbog 15 premijera Hamleta u poslednjih 60 godina dobio i kulturni nadimak Hamletište.

U istom periodu u Crnoj Gori je organizovano više manifestacija, festivala, tradicionalnih programa, skupova, okupljanja i dešavanja koji kulturu i kulturno stvaralaštvo nose kao osnovu svog prepoznavanja.

Crnogorski štampani mediji su u tokom avgusta zabilježili čak 48 ovakvih programa. U **Andrijevici**: Smotra folklor; **Baru**: Barski Ljetopis, Dani ekologije, turizma i kulture, Međunarodni festival porodičnog stvaralaštva, Smotra folklor "Spič 2009", Dani Zagrađa; **Beranama**: Beransko kulturno ljetno, Zavičajne staze "Bihor 2009"; **Bjelom Polju**: Internacionalni Tamburaški festival, Međunarodna likovna kolonija "Stari Most"; **Budvi**: Grad Teatar, Mediteranski etno-festival, Festival pozorišta za djecu "Pozorišni val"; **Kolašinu**: Likovna kolonija "Grad na Tari"; **Kotoru**: Kotor Art, Festival klapa, Kotorški karneval, Bokeljska noć; **Mojkovcu**: Mojkovačko kulturno ljetno; **Nikšiću**: Festival klasične gitare, Viluško kulturno ljetno, **Plavu**: Gusinjsko kulturno ljetno, Likovna kolonija "Plavsko jezero", Druženje poeta amatera; **Plužinama**: Pjesnička riječ na izvoru Pive; **Pljevljima**: Evropski omladinski tamburaški kamp, **Podgorici**: Podgoričko kulturno ljetno, Čovječanstvo probudi se, Mladi i Muzika, Guitar Art Fluid, Međunarodni festival dječije pjesme "Naša radost", "Ropsa 2009"; **Rožaju**: Sehare bošnjačke kulture; **Tivtu**: Tivatsko kulturno ljetno, Likovna kolonija Radovići 2009, Međunarodna radionica za duvačke instrumente; **Ulcinj**: Međunarodni sajam knjiga, Susreti ženskog stvaralaštva "Poetika"; **Herceg Novom**: Montenegro film festival, Trg od knjige, Dani muzike, Guitar Art Summer Fest, Književna kolonija dijaspore i **Cetinju**: Cetinjsko kulturno ljetno, Hristos vaskrse-Radost donese, Cetinje Fest, Esspresivo, "Njegoševi dani" i Njeguško kulturno ljetno.

U ovom crnogorskom hamletištu najveći broj manifestacija urađen je sa veoma skromnim bužetom, najčešće uz pomoć Države ili lokalne samouprave uz volonterski rad nosilaca ovih projekata. One najveće, reprezentativne i budžetski namoćnije manifestacije još uvijek nijesu izašle pred crnogorsku javnost sa rezultatima i efektima svog rada i postojanja. Izuzetak čine Barski ljetopis i Grad teatar čiji su organizatori saopštili da je njihove programe pratilo 14 odnosno 15 hiljada posjetilaca. Organizatori Barskog ljetopisa iznijeli su i podatak više. Ovogodišnji festival koštao je skromnih 80. hiljada eura.

Na sajtu Filmskog festivala Herceg Novi, Ministarstvo kulture, sporta i medija nalazi se pomenuto samo kao sponzor, mada je njegova uloga nakon Sporazuma o organizovanju Montenegro film festivala i proglašenja ove manifestacije od posebnog značaja za kulturu Crne Gore mnogo veća. U tom kontekstu je potpuno neprimjereno da se na sajtu festivala od posebnog značaja za kulturu Crne Gore i dalje barata samo sa odrednicama za srpski jezik. Pored odrednica srpski ćirilica i srpski latinica postoji mogućnost da sajt pogledate na engleskom ali još uvijek ne na službenom jeziku u Crnoj Gori.

Pored obaveze organizatora da vodi evidenciju, statistiku i komparativne analize o kretanju i tokovima na ovakvim manifestacijama, objedinjavanje, sortiranje i analizu ovih i ovakvih podataka obično vrši određena državna institucija.

Još 2002. godine u Službenom listu RCG (br. 42/02) donešena je Odluka o osnivanju Centra za istraživanje i razvoj kulture Crne Gore. Ova javna ustanova osnovana je u Podgorici sa zadatkom da između ostalog evidentira, prikuplja i sređuje dokumentaciju iz oblasti kulture, proučava, istražuje i analizira stanje u crnogorskoj kulturi, vrši evaluaciju kulturne politike i inicira pripreme predloga zakona u oblasti kulture. Za vršioca dužnosti direktora ove javne ustanove istom odlukom bio je imenovan dr. Srđan Vukadinović. Treba li ili ne treba Crnoj Gori Centar za istraživanje i razvoj kulture 2002. godine nije se postavljalo kao pitanje, ali u stvarnosti ova Javna ustanova nije nikada formirana.

Značaj postojanja jedne ovakve institucije, koja bi bila koristan partner ministarstvu nadležnom za poslove kulture najbolje pokazuje postojanje Zavoda za školstvo. Ova institucija je kroz učešće u izradi novih nastavnih planova i programa, osposobljavanje stručnih saradnika, nastavnika i direktora, primjenu novih nastavnih planova i programa i praćenje, vrednovanje nastavnih programa i njihove realizacije, istraživanje pedagoške prakse i utvrđivanje kvaliteta nastave i organizacije škola dala značajan doprinos razvoju i reformi prosvetnog sistema u Crnoj Gori.

Predrag Malbaša